

ماده ۳ آیین نامه:

هرمرد ایرانی از اول ماهی که طی آن ماه به سن هجده سال تمام می رسد تا پایان سن پنجاه سالگی مشمول مقررات خدمت وظیفه عمومی است.

تبصره:

در مواقع ضرورت و بسیج همگانی ممکن است سن مشمولیت موضوع این ماده تا شصت سالگی نیز افزایش یابد.

ماده ۱۱ آیین نامه:

مشمولانی که به سن ۱۸ سال تمام می رسند پس از انتشار آگهی احضار موظفند ظرف شش ماه خود را برای رسیدگی به وضع مشمولیت یا اعزام به خدمت، به مراکزی که از سوی سازمان تعیین می گردد معرفی نمایند.

ماده ۱۲ آیین نامه:

اختصاص مشمولان به نیروهای مسلح در هر دوره اعزام از سوی سازمان و برابر ترتیب تقدم و سهمیه تعیین شده از سوی ستاد کل صورت می گیرد.

ماده ۱۳ آیین نامه:

سپاه موظف است فهرست اسامی مشمولان انتخاب شده از بین بسیجیان دارای برگ آماده به خدمت را که مطابق سهمیه تعیین شده از سوی ستاد کل در هر دوره جذب می شوند به ترتیبی که سازمان مشخص می نماید حداقل یک ماه قبل از تاریخ اعزام به سازمان اعلام نماید.

ماده ۱۴ آیین نامه:

سازمان موظف است مشمولان اختصاص یافته به هر یک از نیروهای مسلح را به مراکز آموزش تعیین شده اعزام نماید.

ماده ۱۵ آیین نامه:

مشمولان وظیفه از تاریخی که توسط واحد های وظیفه عمومی برای اعزام به مراکز آموزش پذیرش می شوند به عنوان کارکنان وظیفه یگان تعیین شده محسوب می شوند و تاریخ مذکور به عنوان شروع به خدمت مشمول محاسبه می گردد ضوابط اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان به تصویب ستاد کل خواهد رسید.

ماده ۱۶ آیین نامه:

نیروهای مسلح مجاز نیستند مشمولان را بدون معرفی از سوی سازمان بکارگیری نمایند.

ماده ۱۷ آیین نامه:

وسیله رفت و آمد و پذیرایی یا هزینه آن در هنگام اعزام کارکنان وظیفه به مرخصی استحقاقی (چهار نوبت در سال) باید برابر ضوابطی که سالانه از سوی ستاد کل ابلاغ می گردد توسط نیروهای مسلح تامین شود.

ماده ۲۰ آیین نامه:

نیروهای مسلح موظفند اسامی مشمولان و کارکنان وظیفه ای را که بصورت پایور ثابت یا پیمانی (موضوع مواد ۱۴، ۱۳ و ۱۵ قانون) استخدام می شوند، ظرف دو ماه به سازمان اعلام نمایند.

تبصره ۱:

نیروهای مسلح اسامی مشمولان موضوع این ماده را که قبل از اتمام تعهد یا انجام خدمت قانونی براساس مقررات مربوط ، به صورت ارادی یا غیر ارادی از خدمت مستعفی ، بازخرد یا برکنار می شوند ، ظرف ۲ ماه برای رسیدگی به وضع مشمولیت به سازمان اعلام نمایند مهلت معرفی مشمولان مذکور به سازمان جهت انجام خدمت دوره ضرورت حداکثر ۶ ماه پس از اعلام نیروهای مسلح مربوط می باشد.

تبصره ۲:

تشخیص ارادی یا غیر ارادی بودن اعمالی که منجر به عدم صلاحیت و برکناری کارکنان می شود از حیث نحوه برخورد قانونی و کارکنان یاد شده ، برعهده نیروهای مسلح متبوع و مطابق قوانین و مقررات همان نیروی مسلح خواهد بود.

تبصره ۳:

برای کارکنان نیروهای مسلح موضوع مواد (۱۳ و ۱۴) قانون که به دلایل مختلف ارادی یا غیرارادی بازخرد می گردند در صورت انجام خدمت قانونی ، کارت پایان خدمت صادر می گردد.

ماده ۲۱ آیین نامه:

برای ان دسته از مشمولان و کارکنان وظیفه ای که در اجرای ماده (۱۴) قانون به عنوان پایور اعم از نظامی و کارمند به استخدام نیروهای مسلح در می آیند پس از انجام خدمت مقرر در این ماده کارت پایان خدمت صادر می گردد مدت آموزش افراد یاد شده ، جزو خدمت آنان محسوب می شود.

ماده ۲۲ آیین نامه:

در مواقع ضروری که مدت خدمت دوره ضرورت با کسب اجازه از فرماندهی کل ، به بیشتر از (۲۴) ماه افزایش می یابد ، به میزان دو برابر خدمت اضافی ، از ادوار خدمت مشمولان در دوره های احتیاط و ذخیره کسر می شود.

ماده ۲۳ آیین نامه:

مشمولان غایب موضوع بند (۲) ماده (۵۸) قانون که به خدمت اعزام می شوند علاوه بر اعمال شش ماه اضافه خدمت ، در سه ماهه آخر خدمت (قبل از ترخیص) از سوی نیروی به کار گیرنده برای رسیدگی به جرم غیبت به مراجع صالح قضایی معرفی خواهند شد.

ماده ۲۴ آیین نامه:

کارکنان وظیفه چنانچه قبل از اتمام آموزش عمومی (آموزش رزم مقدماتی) مرتکب غیبت غیر موجه یا فرار شوند ، پس از معرفی یا دستگیری ، تجدید دوره آموزش گردیده و مدت آموزش قبلی این افراد جزو خدمت آنان محسوب نمی شود.

ماده ۲۵ آیین نامه:

کارکنان وظیفه ای که پس از پایان آموزش عمومی و یا در حین خدمت مرتکب فرار شوند ،در صورت معرفی یا دستگیری به شرح زیر با آنان رفتار می شود:

الف- چنانچه از مدت فرار آنان کمتر از دو سال سیری شده باشد ،نیاز به تجدید دوره آموزش نبوده و ضمن به کارگیری در یگان قبلی ، به جرم فرار آنان رسیدگی قانونی خواهد شد.ب- چنانچه از مدت فرار آنان بیش از دو سال سیری شده باشد ،مجدداً به دوره آموزش عمومی اعزام و همزمان به جرم فرار آنان رسیدگی قانونی خواهد شد، مدت آموزش عمومی قبلی این افراد جزو خدمت آنان محسوب نمی شود.

ماده ۳۶ آیین نامه:

کارکنان وظیفه ای که در مدت آموزش عمومی یا پایان آن یا در حین خدمت مرتکب فرار شوند، پس از معرفی یا دستگیری ، حسب مورد ضمن تحویل به یگان خدمتی یا اعزام به دوره آموزش ،بلافاصله توسط یگان مربوط برای رسیدگی به جرم فرار،به سازمان قضایی نیروهای مسلح معرفی خواهند شد.

آئین نامه اجرائی قانون خدمت وظیفه عمومی ۲۹/۰۷/۱۳۶۳ مجلس شورای اسلامی

ایرانی

فصل ششم -غیبت مشمولان وظیفه عمومی و جرائم و مجازاتها

بخش اول- غیبت مشمولان خدمت وظیفه عمومی

ماده ۱۸۶:

مشمولان زیر غایب محسوب می شوند مگر آنکه مطابق ضوابطی که به تأیید شورای موضوع تبصره ۲ ماده ۲۱ قانون خدمت وظیفه عمومی برسد، عذر غیبت ایشان موجه باشد.

۱-مشمولانی که در تاریخ مقرر در حوزه وظیفه عمومی مربوطه جهت اعزام بخدمت حاضر نشوند -۲.مشمولانی که به وضع آنها وسیله سازمانهای وظیفه عمومی رسیدگی شده و برگ قانونی معافیت موقت دریافت و پس از انقضای مدت اعتبار آن ظرف یکماه برای تجدید رسیدگی خود را معرفی ننمایند -۳.مشمولانی که پس از تعیین محل خدمت و اعزام در پادگان محل آموزش حاضر نشوند.

ماده ۱۸۷:

مشمولان غایب که پس از دستگیری یا معرفی خود در حین رسیدگی از لحاظ پزشکی معاف دائم شناخته شوند چنانچه علت معافیت در ایام غیبت بوجود آمده باشد جهت رسیدگی به اتهام غیبت به مراجع قضائی معرفی

می‌گردند و چنانچه به تشخیص شورای پزشکی معاینه کننده بعلت معافیت اینگونه مشمولان در تاریخ احضار و طول مدت غیبت نیز وجود داشته از تعقیب کیفری معاف خواهند بود.

ماده ۱۸۸:

به مشمولان غایب که پس از حضور یا دستگیری در معاینه پزشکی معاف موقت تشخیص داده شوند تا تعیین تکلیف قطعی (معافیت دائم پزشکی یا اعزام بخدمت) برگ معافیت موقت داده نخواهد شد.

ماده ۱۸۹:

مشمولان غایبی که به خدمت دوره ضرورت اعزام شده‌اند چنانچه در حین خدمت معاف پزشکی دائم تشخیص داده شوند پرونده آنان به حوزه وظیفه عمومی اعزام کننده اعاده تا موضوع غیبت در محکم صالحه قضایی مورد رسیدگی قرار گیرد.

ماده ۱۹۰:

مشمولانی که دارای غیبت بوده و به خدمت اعزام می‌شوند پس از پایان خدمت کارت پایان خدمت به حوزه وظیفه عمومی اعزام کننده ارسال خواهد شد و حوزه اعزام کننده چگونگی غیبت را به دادسرای محل اعلام و برابر حکم صادره از دادگاه عمل خواهد شد.

ماده ۱۹۱:

مشمولان غایبی که به خدمت دوره ضرورت اعزام می‌شوند در صورتیکه در حین خدمت دوره ضرورت حسن رفتار و اخلاق از آنان مشاهده شود و یا در عملیات جنگی ابراز شجاعت و فدکاری نمایند مراتب مورد گواهی فرمانده نیرو یا سازمان مربوطه واقع گردد موضوع همراه کارت پایان خدمت دوره ضرورت به حوزه وظیفه اعزام کننده اعلام تا از آن طریق به اداره وظیفه عمومی منعکس گردد که در صورت موافقت اداره وظیفه عمومی از اعلام موضوع غیبت به محکم صالح قضایی صرف نظر نموده و کارت پایان خدمت دوره ضرورت از طریق حوزه ذیربط به آنان تحویل گردد.

ماده ۱۹۲:

مراجع انتظامی موظفند مشمولان غایب حوزه استحقاقی را دستگیر نموده و به حوزه وظیفه محل تحویل دهند.

آئین نامه اجرائی قانون خدمت وظیفه عمومی ۱۳۶۲/۰۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی

ایران

فصل ششم - غیبت مشمولان وظیفه عمومی و جرائم و مجازاتها

بخش دوم - جرائم و مجازاتها

ماده ۱۹۳:

پرسنلی که در حین آموزش اولیه مرتکب فرار از خدمت شوند ملزم هستند خود را به واحد مربوطه معرفی در صورتیکه دستگیر شوند نیز باید به همان واحد تحویل گردند و چنانچه معرفی آنان به واحدهای مربوط امکانپذیر نباشد باید به حوزه وظیفه عمومی محل دستگیری تحویل تا همانند سایر مشمولین به خدمت اعزام گردند.

ماده ۱۹۴:

حذف شده است.

ماده ۱۹۵:

خدمت قبلی این قبیل مشمولان پس از معرفی یا دستگیری حتی در صورت فرار مکرر جزو خدمت دوره ضرورت محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۹۶:

مشمولانی که پس از خاتمه دوره آموزش مرتکب فرار از خدمت شوند در صورتی که مدت فرار از خدمت آنان ۶ ماه یا کمتر باشد پس از دستگیری یا معرفی نسبت به تعقیب کیفری آنان برابر مقررات قانون دادرسی و کیفر ارتش اقدام و بقیه خدمت دوره ضرورت را انجام خواهند داد.

ماده ۱۹۷:

چنانچه مدت فرار از خدمت پرسنل وظیفه پس از پایان دوره آموزشی بیش از ۶ ماه باشد مدت خدمت قلی آنان جزء خدمت دوره ضرورت محسوب نگردیده و در صورت معرفی یا دستگیری توسط دژبان یا ژاندارمری محل به یگان محل خدمت قبلی اعزام و تحویل خواهند شد، تا ضمن انجام خدمت دوره ضرورت نسبت به تعقیب کیفری آنان اقدام گردد.

تبصره:

چنانچه از تاریخ ترخیص مشمولان موضوع ماده ۱۸۲ و یا از تاریخ فرار از خدمت مشمولان ماده بیش از یکسال گذشته باشد در صورت نیاز به تجدید آموزش بنابه تشخیص نیرو یا سازمان مربوطه جهت طی دوره آموزشی از طریق یگان محل خدمت به مرکز آموزشی همان نیرو یا سازمان اعزام خواهند شد.

ماده ۱۹۸:

دستگیری و تعقیب کیفری پرسنل وظیفه فراری حسب مورد به عهده مامورین دژبان و مامورین انتظامی محل خواهد بود.